

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

2. märts 2018,

seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 1092/2010 finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelvalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta

(CON/2018/12)

(2018/C 120/03)

SISSEJUHATUS JA ÕIGUSLIK ALUS

27. novembril 2017 sai Euroopa Keskpank (EKP) Euroopa Liidu Nõukogult taotluse esitada arvamus seoses ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, millega muudetakse määrust (EL) nr 1092/2010 finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelvalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „ettepanek määruse kohta“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, kuna ettepanek määruse sätted mõjutavad Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) kaasabi pädevate asutuste poolt rakendatava poliitika sujuvas teostamises, mis on seotud krediidasutuste usaldatavusnõuete järelvalvega ja finantssüsteemi stabiilsusega aluslepingu artikli 127 lõike 5 kohaselt, ja EKP-le pandud eriuksandeid, mis on seotud krediidasutuste usaldatavusnõuete järelvalvega ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga (ESRN) aluslepingu artikli 127 lõike 6 kohaselt. EKP nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanka kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

ÜLDISED MÄRKUSED

Ettepanek määrus on üks osa ettepanekute kogumist, mille eesmärk on tugevdada Euroopa Finantsjärelvalve Süsteemi (ESFS), mis koosneb kolmest Euroopa järelvalveasutusest ja ESRNist. EKP on seisukohal, et ESRN on alates oma asutamisest edukalt täitnud kesket rolli vältida ja leevendada finantssüsteemis tekkida võivaid finantsstabiilsuse riske liidus ⁽²⁾.

Seetõttu toetab EKP Euroopa Komisjoni poolt ettepanekud muudatusi, mis käsitlevad ESRNi juhtimis- ja tegevusraamistikku ja mille eesmärgiks on ESRNi tõhususe ja tulemuslikkuse suurendamine, mis aitaks ESRNil paremini oma volitusi täita. Konkreetselt leiab EKP, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1092/2010 ⁽³⁾ muudatusettepanek on vajalik ühtse järelvalvemehhanismi (SSM) ⁽⁴⁾ asutamise kohaseks kajastamiseks ning selleks, et tagada ESRNi võime teostada makrotasandi järelvalvet finantssüsteemi üle tervikuna, võttes arvesse turul põhineva rahastamise kasvavat tähtsust elukoige kapitaliturgude liidu loomise tõttu. EKP ja ESRN on seisukohal, et EKP-l on hea positsioon ESRNile analüütilise,

⁽¹⁾ COM(2017) 538 final.

⁽²⁾ Euroopa Keskpanka 4. veebruari 2015. aasta arvamus Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ülesannete ja korralduse läbivaatamise kohta (CON/2015/4) (ELT C 192, 10.6.2015, lk 1). Kõik EKP arvamusel on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1092/2010 finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelvalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta (ELT L 331, 15.12.2010, lk 1).

⁽⁴⁾ Vt EKP vastust Euroopa Komisjoni konsultatsioonile „ECB contribution to the European Commission's consultation on the review of the EU macroprudential policy framework“, detsember 2016 (edaspidi „EKP vastus“), avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu. Vt ka ESRNi vastuse Euroopa Komisjoni konsultatsioonile („ESRB response to the European Commission's Consultation Document on the „Review of the EU Macro-prudential Policy Framework““) lk 4, 24. oktoober 2016 (edaspidi „ESRNi vastus“), avaldatud ESRNi veebilehel www.esrb.europa.eu.

statistilise, finants- ja haldustoetuse andmiseks kooskõlas kehtivate lepingutega ⁽¹⁾. EKP jätkab ESRNi toetamist, kasutades EKP riskihindamise rollist ja SSMis osalevate liikmesriikide pangandussektori analüüsist tulenevaid eeliseid, millega välditakse topelttööd.

Lisaks osutab EKP, et määruse (EL) nr 1092/2010 kohaselt peab ESRN Euroopa järelevalveasutusele andma teavet, mis on vajalik nende ülesannete täitmiseks, kuid ei reguleeri teabevahetust ESRNi ja liikmesriikide makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutuste vahel, kes asutati pärast selle vastu võtmist 2010. Seetõttu toetab EKP seadusalgatust, mis vaataks läbi praeguse määruse (EL) nr 1092/2010 sätestatud teabevahetuskorralduse. Praeguse teabevahetuskorralduse uuendus peaks võimaldama ESRNil edastada riikide makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutustele asjaomaseid järelevalveandmeid, mis on vajalikud nende pädevuse teostamiseks riigisisese seaduse alusel, ja selle tingimuseks oleks piisavate tagatiste kehtestamine asjaomase liidu õiguse järgimiseks. Lisaks võib osutada vajalikuks vastav selgitus, et ESRNi liikmed EKPSist ja järelevalveasutustest võivad kasutada ESRNist saadud teavet oma seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

KONKREETSSED MÄRKUSED

1. ESRNi eesistuja

Ettepanud määruse kohaselt on EKP president ESRNi eesistuja, mis loob püsiva seose EKP presidendi ja ESRNi eesistuja vahel ⁽²⁾. Kuigi ESRN on autonoomne, on talle tulnud kasuks EKP nähtavus, sõltumatus ja maine ⁽³⁾. Nagu varem märgitud, ⁽⁴⁾ on keskpankadel keskne roll makrotasandi usaldatavusnõuete poliitikas, kuna nad vastutavad panuse eest finantsstabiilsuses ning reaalmajanduse, finantsturgude ja turuinfrastruktuuri analüüsi ekspertteadmiste eest. Selles osas annab EKP ESRNile analüütilist, statistilist, haldus- ja logistilist tuge. Lisaks sellele on EKP ja ESRNi vaheline tihe koostöö tagatud tehnilisel tasandil ühiste esindajate kaudu ESRNi tehnilises nõuandekomitees ja EKP finantsstabiilsuse komitees. Seda arvestades rõhutab EKP presidendi ESRNi eesistujaks määramine määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 5 lõike 1 alusel keskpankade rolli tähtsust ESRNi tegevuses ⁽⁵⁾. Seetõttu toetab EKP komisjoni ettepanekut siduda ESRNi eesistuja ja EKP president.

2. ESRNi korraldus

2.1. ESRNi sekretariaadi juhataja ametisse nimetamise kord

Ettepanud määruse kohaselt hindab haldusnõukogu ESRNi sekretariaadi juhataja kohale kandideerijate sobivust avatud ja läbipaistvas menetluses ning teavitab konsultatsioonimenetlusest ka Euroopa Parlamenti ja nõukogu ⁽⁶⁾. Üldjoontes toetab EKP ESRNi sekretariaadi juhataja positsiooni tähtsuse tõstmist ja esitab mõned konkreetsed märkused seoses EKP ESRNi toetava rolliga ja praeguse sekretariaadi juhataja ametisse nimetamise menetlusega. ESRNi sekretariaadi teenuseid pakub EKP ja selleks peab EKP andma piisava personali ja rahastuse ⁽⁷⁾. ESRNi sekretariaadi juhataja nimetab ametisse EKP, konsulteerides ESRNi haldusnõukoguga ⁽⁸⁾. Seetõttu leiab EKP, et menetlus, millega pannakse ESRNi haldusnõukogule ülesanne hinnata kandidaatide sobivust, kui nendega konsulteeritakse seoses ESRNi sekretariaadi juhataja ametisse nimetamisega, ei tohiks mõjutada EKP lõppvastutust nimetada ametisse ESRNi sekretariaadi juhataja, austades seejuures täielikult nõukogu määruse (EL) nr 1096/2010 ⁽⁹⁾ artikli 3 lõikes 2 sätestatud konsulteerimise korda.

2.2. ESRNi sekretariaadi juhataja ülesanded

Ettepanud määruse kohaselt võivad ESRNi eesistuja ja juhtkomitee panna ESRNi sekretariaadi juhatajale eriülesandeid. Nende hulka võib muu hulgas kuuluda ESRNi sekretariaadi igapäevase töö juhtimine, haldusnõukogu töö ja otsustusprotsessi koordineerimine ja ettevalmistamine ning ESRNi aastaprogrammi projekti ettevalmistamine ja selle rakendamine ⁽¹⁰⁾. EKP soovib ESRNi sekretariaadi juhataja ülesannete selgitamist. Praktikast ESRNi sekretariaadi

⁽¹⁾ Vt EKP vastuse lk 9 ja 10 ning ESRNi vastuse lk 3.

⁽²⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõike 2 punkt a.

⁽³⁾ Vt ESRNi vastuse lk 3.

⁽⁴⁾ Vt EKP vastuse lk 9.

⁽⁵⁾ Vt arvamuse CON/2015/4 punkt 1.2.

⁽⁶⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõike 1 punkt a.

⁽⁷⁾ Vt nõukogu 17. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1096/2010 (millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu tegevusega) (ELT L 331, 15.12.2010, lk 162) põhjendus 8 ja artikkel 2.

⁽⁸⁾ Vt määruse (EL) nr 1096/2010 artikli 3 lõiget 2.

⁽⁹⁾ Nõukogu 17. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1096/2010, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu tegevusega (ELT L 331, 15.12.2010, lk 162).

⁽¹⁰⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõike 1 punkt b.

juhataja juba teostab enamikku ettepannud määruses toodud ülesandeid. ESRNi aastaprogrammi projekti ettevalmistamise osas leiab EKP, et ESRNile peaks jääma paindlikkus käsitleda finantssüsteemi võimalikku haavatavust, mis võib nõuda ajutist ja erakorralist kõrvalekaldumist aastaprogrammist, olenevalt konkreetse olukorra asjaoludest.

2.3. ESRNi sekretariaadi juhataja kui ESRNi asutuseväline esindaja

Ettepannud määrus annab ESRNi eesistujale võimaluse delegeerida oma ESRN-välise esindamise ülesanded ESRNi sekretariaadi juhatajale ⁽¹⁾. EKP üldjoontes toetab komisjoni eesmärki rõhutada ESRNi sekretariaadi juhataja tähtsust, delegeerides talle teatavaid ülesandeid. Samas leiab EKP, et ettepannud määrus peaks selgitama, kas ESRNi sekretariaadi juhataja võib esindada ESRNi ka seoses ülesannetega, mis on sätestatud määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 19 lõigetes 1, 4 ja 5 seoses vastutuse ja aruandekohustusega ⁽²⁾. ESRNi demokraatliku vastutuse olulisust arvestades on EKP seisukohal, et ESRNi eesistuja peaks jätkama ESRNi esindamist väljaspool ESRNi seoses ülesannetega, mis on sätestatud määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 19 lõigetes 1, 4 ja 5, ning võib seda välisesindamist delegeerida ainult ESRNi eesistuja asetäitjale.

2.4. SSMi asutamise seotud muudatused

Pangandusliidu asutamist, eelkõige SSMi asutamist, arvesse võttes, sätestab ettepannud määrus, et EKP järelevalvenõukogu esimees saab haldusnõukogu hääleõigusega liikmeks ⁽³⁾ ning juhtkomitee ⁽⁴⁾ ja tehnilise nõuandekomitee ⁽⁵⁾ liikmeks. Pangandusliidu loomine ja sellega seotud muudatused krediitiasutuse usaldatavusnõuete järelevalve institutsionaalses raamistikus pärast SSMi asutamist on asjakohased ESRNi ülesannete ja funktsioonide osas. Seetõttu toetab EKP komisjoni muudatusettepanekuid, mis on üldiselt kooskõlas varasemate EKP soovitud ESRNi juhtimise tõhustamiseks ⁽⁶⁾. EKP märgib, et ettepannud määrusega antakse ESRNi haldusnõukogus hääleõigus EKP järelevalvenõukogu esimehele ning tagatakse EKP järelevalvenõukogu esimehe esindatus ESRNi juhtkomitees. Nende aspektide käsitlemisel tuleb kohaselt kaaluda õiget institutsionaalset tasakaalu hääleõigusega ja hääleõigusega pangandusjärelevalve esindajate vahel pangandusliidus osalevatest ja mitteosalevatest liikmesriikidest.

2.5. Kolmandate riikide asutuste osalemine ESRNi haldusnõukogus

Komisjon teeb ettepaneku jätta määrusest (EL) nr 1092/2010 välja sätte, mille kohaselt võivad ESRNi töös osaleda kõrgetasemelised esindajad kolmandate riikide asjakohastest asutustest, eelkõige Euroopa Majanduspiirkonna riikidest. Nende osalemine oleks rangelt piiratud nende riikide osas asjakohaste probleemidega ⁽⁷⁾. Säte on õiguslik alus ESRNi haldusnõukogu poolt kolmandate riikide asjakohaste asutuste esindajate kutsumiseks ja annab ESRNile võimaluse kujundada nende kolmandate riikide osalemise sisu, ulatust ja menetlust ESRNi töös ⁽⁸⁾. EKP teeb ettepaneku see säte alles jätta, et säilitada paindlikkus, mis on ESRNile vajalik asjakohastel juhtudel asjaomaste kolmandate riikide asutuste kõrgetasemeliste esindajate kaasamiseks ESRNi töös.

3. ESRNi hoiatused ja soovitused

3.1. EKP kui ESRNi hoiatuste ja soovituste adressaat

Ettepannud määrus muudab määrust (EL) nr 1092/2010 muu hulgas selleks, et ESRNi hoiatuste ja soovituste adressaat saaks olla EKP, kes on riiklik pädev asutus või riiklik määratud asutus SSMis osalevates liikmesriikides seoses ülesannetega, mis on EKP-le pandud kooskõlas määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 4 lõigetega 1 ja 2 ning artikli 5 lõikega 2. EKP toetab ESRNi hoiatuste ja soovituste võimalike adressaatide nimekirja selgitamist, mis võtab kohaselt arvesse pangandusliidu asutamist ja sellega seotud muudatusi institutsionaalses korralduses ja makrotasandi finantsjärelevalve poliitika õigusraamistikus ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõike 2 punkt b.

⁽²⁾ Vt näiteks määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 19 lõiget 1.

⁽³⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõike 3 punkti a alapunkt i.

⁽⁴⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõike 5 punkti a alapunkt i.

⁽⁵⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõike 7 punkti a alapunkt ii.

⁽⁶⁾ Vt arvamuse CON/2015/4 punkte 2.1, 2.2 ja 5.1; vt ka EKP vastuse lk 10.

⁽⁷⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõige 4.

⁽⁸⁾ Vt määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 9 lõiget 5.

⁽⁹⁾ Vt EKP vastuse lk 2.

3.2. ESRNi hoiatuste ja soovitude edastamine Euroopa Parlamendile

EKP toetab üldjoontes hoiatuste ja soovitude edastamist Euroopa Parlamendile⁽¹⁾. Samas soovib EKP rõhutada, et kõik asutused peavad tagama range konfidentsiaalsuse ja ametisaladuse hoidmise, et leevendada riske, mis võivad tuleneda liidu finantsstabiilsust ohustada võiva turutundliku teabe enneaegselt või ebakohasest avaldamisest. ESRNi hoiatuste ja soovitude saajate ringi mis tahes laiendamine peab täielikult arvestama riske, mis tekivad enne ESRNi hoiatuste ja soovitude avaldamist.

4. Teabe kogumine ja –vahetus

4.1. Euroopa järelevalveasutuste kaasamine seoses EKPSi keskpankade disagreeeritud andmetaotlustega

EKP leiab, et ettepanud määruses oleks kasulik selgitada määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 15 lõike 7 kohaldamisala. Praegu ei ole selle sätte sõnastusest täielikult selge, kas Euroopa järelevalveasutustega peab konsulteerima, kui ESRN taotleb EKPSi keskpankadelt disagreeeritud andmeid. EKP ei pea põhjendatuks Euroopa järelevalveasutuste kaasamist hindamises, kas ESRNi järelevalvevälise teabe taotlemine on õigustatud ja kohane. Seetõttu on soovitatav selgitada, et Euroopa järelevalveasutustega tuleb konsulteerida ainult disagreeeritud järelevalvelise teave puhul.

Teksti redaktsiooni ettepanekud, mille puhul EKP on soovitanud ettepanud määrust muuta, on esitatud eraldi tehnilises töödokumendis koos selgitustega. See tehniline töödokument on avaldatud inglise keeles EKP veebilehel.

Frankfurt Maini ääres, 2. märts 2018

EKP president

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Vt määruse ettepaneku artikli 1 lõike 8 punkt b.